

Nro. 3.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indult Bétsből, Pénteken Julius 8-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s.

János eó Cs. K. Fő Hertzegsége Junius 28-kán
Triestbe érkezett.

A s k e r K h a n a' Persiából Paris felé utazó Követ, az ő valami 40 személyekből álló kísérvével egyetemben, Bétsbe érkezvén, tserélgetve vendégeltetik most a' Frantzia Követ. Gen. Andreossy majd az Orosz Követ Hertzeg Kurakin által. Egy s más ritkaságoknak megnézegetésekre való menetekór, mindenütt velle vánnak számos kísérvői.

Magyar Ország' és a' hozzá kaptalt tartományok' Fő és Nemes Rendjeik' kivánságoknak kegyel-

mással eleget tenni kívánván Felséges Urunk, a' jövő Augustus 28-kára Posonba Diétát rendelni méltóztatott, a' Felséges Afzszonyunk Maria Ludovika Királyné megkoronáztatása végett, a' melly végre a' Királyi levelek a' Felséges Udvari Magyar Cancellariáról már küldtetnek széllyel.

Felséges Urunknak a' Conscriptio alá tartozó Státusaira nézve, ilyen további Hirdetés jött ki nyomtatásban: —

„Eö Cs. K. Felsége, az ezen 1808.dik ezten-dőben Junius 9 kén kiadatott Felséges Pátensének következése szerént olyan rendelést méltóztatott tenni kegyelmesen, hogy a' már felállított parantsolt Tartalék (Reserva) seregen kívül, Belső Védelmező seregek (Landwehr) is állittassanak fel, a' mellyek a' magok lakhelyekben, t. i. a' helységekben gyakoroltassanak, 's különösen organizáltatván, tsupán tsak a' haza' földjének védelmeztetésére fordittassanak, a' nélkül, hogy az ide tartozó embereknek valaha a' Regementeknek katonai szolgálatjokba lépni kellene. — Ezen intézetnek további meghatározásai tehát e'képpen adatnak tudtokra mindeneknek.

Minthogy ez a' Belső Védelmező nép a' Reservától egészen elvált intézet: tehát ebből mind azok kiszorittatnak, a' kik a' Constriptionak Systemája szerént különbön is katona szolgálat alá tartoznak. A' Conscriptio alá tartozók közzül tsak a' következő 4 rendbéliek léphetnek bé ebbe, u. m:

- 1) az úgy nevezett kis háziak (Haeusler) és Kertiek (Gaertler), 's egyéb e'félék a' kik a' későbbi Rendelések szerént nem estek a' Constriptusok közzé.
- 2) Azok, a' kiknek tagjaikban apróbb hibák talál-

tátnak ugyan, de a' Reguláris katonák közzé még sem alkalmasok. 3) Az idejeket kitöltött Capitulánsok. 4) A' kik a' katonák közzül jókor kifzabadultak. De tsakugyan, hogy a' czélt elérni lehessen, ezek közzül is tsak a' 18 és 45 esztendőök között való idejü, és szembenemtünö testi hibáju emberek férhetnek-bé ezen különös seregbe. Hogy minden Uradalomból hány embernek kelljen kiállani, azt a' Kerületi Tifztségek, és a' Bétsi Városkapitányság alá tartozóknak számokat, ezen Hivatal írják-ki. Az ide tartozó személyek közzül a' szükséges szám sorsvona által állittatik-ki. Nagyobb könnyébség végett, az, a' kit a' sort üt, az Előjáróknak hírekkel és a' gyakorlásnak elkezdődéséig, állíthat mást maga helyett.

Ezen Belső védelmező sereghez tartozó emberek, minden vasárnapokon és egyéb innepnapokon fegyverben gyakoroltatnak a' magok lakhelyeikben egy vagy két órát. Mind ezeknek szabadleveleknek kell lenni az Uradalmaktól. Egyszer minden hónapban több helységbüliek öfsze gyülekeznek a' nagyobb osztályokban való gyakoroltatás végett, a' melly öfszegyülekezés' helye úgy határozatik-meg, hogy egygyik helységtől se legyen tovább 3 mért-földnél.

Az ezen sereghez tartozó katonaságnak tanitása a' helységekben az Uradalmaktól erre kineveztetendő altifztek: a' hónaponként való gyakoroltatáskor pedig az egyenesen a' végre kineveztetendő tifztek által esik. Több apró csoportok a' helységek minémüségéhez képpes, Kompániákat, ezek pedig a' Kerületeknek nagyságokhoz képpes, Batalionokat formálnak. A' Kompániát Kapitányok, a' Bata-

lioniokat Stabális tisztek komandírozzák. A' Batalionok tsak így fognak neveztetni: Az N. N. Kerületben 1-ső, 2-dik, 3-dik etc, Batalion. Miben álljon az ő gyakoroltatások, ez nyomtaútasítás által hirdettetik-ki.

A' Batalion-Komendánsok eő Cs Felsége, egyéb tisztek pedig a' meghatalmaztatott Bízatosok által neveztetnek-ki. A' kik a' penzió lévők közül ide neveztetnek, szállást és fűtést kapnak a' tartomány közönseges költségén. Altisztekké mindenek felett az idejeket kitöltött Capitulánsok és a' szolgálatból kilépett katonák, vagy egyéb erre alkalmas emberek neveztetnek ez Uradalmak által, 's alkalmatosoknak találván, a' Kerületi Kapitányok és Batalion-Komendánsok által erőssítettnek-meg. A' fegyvert minden helység illendő gondviselés alatt tartja, 's az embereknek a' gyakorlásra mindenkor kiadja. Tiszteikhez és altiszteikhez tisztelettel és pontos engedelmséggel tartoznak az emberek kivált a' gyakorlás ideje alatt viseltetni: azonban egészfen a' Politikai törvényes rendtartás alá tartoznak, úgy, hogy ha az ezen alkalmatosságra határozott kötelesek ellen vétnének is, azon helység' előljárói által büntettetnek-meg, a' hova tartoznak. Fontosabb kötelesek ebben áll, hogy ha mikor az Ország fenyegettetne, és a' Batalionoknak öfzszegyülekezések parantsoltatik, minden az eránt való külömbség nélkül, hogy melyik Uradalomhoz tartoznak, a' rendelt helyyen megjelenyenek, zászlójok hűségére megesküdjenek, 's ezen szempillantattól fogva zsoldra lépven, addig volt Stáb és Fő-tiszteiknek vezérlése alatt, a' haza' földjét védeimezzék. Ezen esetben minden kiszolgált Capitulánsok, ha

fzintén addig a' sors által ezen sereghez nem köt-
tettek is, ha tsak innen valamely fenn előadott tu-
lajdonságaikra nézve ki nem vétettek, a' magok hely-
ségekbeni tsoporthoz tartoznak magokat tsatolni.

Az innen kivétetett, háznépes polgár vagy
falusi atyák, 50 ezrtendős korokig, a' kis háziak és
bérbenlakók pedig 45 és 50 ezrtendőkig, háboru'
idején a' belső bátorság' fenntartatásában tartoznak
munkások lenni, t. i. — 1) ször, hogy a' belső bá-
torságra és politziára ők vigyázzván, az Ország' bel-
ső részén a' katonaságra ne legyen szükség — 2) ször,
hogy Strázsájanak, a' szállitvanyokat kísérik etc.
— 3) ször, hogy minden erősség' lakosai, ha azt
az ellenség víni fogja, a' vár' Komendánsához to-
kélletes engedelmeiséggel viseltessenek.

Spanyol Ország.

A' Junta (Fő Országléfzék) ilyen Proklamatiót
intézett Jun. 3-kán Madridból a' Spanyol nemzet-
hez: —“

„Spanyolok! A' leg főbb OrzáglóJunta intézi
szavait hozzátok, hogy a' tévelygést elfzélőszthes-
se, a' mellyet a' gyűlölség és tudatlanság közzíték
széllyelhíntezni akartak, és a' melynek igen boldog-
talan következései lehetnének, ha azt ezen Fő Ta-
náts még a' maga böltsőjében meg nem fojtaná. A'
Junta azoktól, a' kik az előjáróknak szavokra min-
denkor és minden alkalmatósággal tisztelettel figyel-
meztek, mostanában is hasonló engedelmeiséget ígér
magának, a' midön a' Státusnak boldogsága, vagy
pedig ellenben az ő veszedelme, toragnak-fenn. A'
szerentsés, hanem erőtelenségre jutott Spanyol or-
szág a' maga semmivé való tétettetése felé siet vala,

minden iparkodásai gyümöltstelenek valának, semmi reménsége nem maradott vala — hanem a' Gondviselés eszközeit nyujta néki, nem tsak megtartatására, hanem felemelkedésére is. Azon Státusfelfordulás által, a' melly tsak a' történt dolgokra nem figyelmező embert indithatja bámúlásra, a' minden Európai thronusokról elűzetett Bourboni Ház lemondá a' Spanyol thronusról is, azon égyetlen egyről is, a' mellyen még űlt. A' nemzet elgyengítettvén, és mind azoktól a' támaszoktól, a' mellyeket más időkben ezen Háznak egyéb ágaitól várhatott volna, megfosztattatván, többé a' Bourbonok magokat ezen thronuson meg nem tarthatták.

„Az Európai leg hatalmasabb Fejedelem elfogadta a' Bourbonoknak a' thronusról való lemondásokat, nem azért, hogy Spanyol országot a' maga birodalmához tsatolja, hanem, hogy a' Spanyol Monarchiát uj. fundamentomokra helyheztesse. Ily czéllal öszfzehivatta a' Spanyol Deputatusokat, hogy vélek egygyütt tanátskozásokat tartson azon princípiumokról, mellyek a' Felség méltóságának és az alattvalói hűségnek kezefségül szolgáljanak. Ő a' Spanyol Diadémat (Koronát) egy nagy lelkű Fejedelemnek fejére fogja tenni, és azon eszközeit ki fogja fejtegetni, a' mellyek a' mi leesett birodalmunkat ismét fel fogják emelni.

„Lehetséges volna-e' hát a' mi szereztsénk' pirosló hajnalának hasadásakor az, hogy ti a' hazafiak között való háborunak rettenetességei közzé rohanhassatok, akkor, midőn a' nagy Vitéz (Heros), a' Spanyol ország' boldogítására intézett plánumnak végrehajtásában foglalatoskodik? Valósággal, a' Junának telyefséggel nem kellene semmi e'féle tévely-

gésektől tartani: azonban még is bánkadással hallja, hogy némelyek, a' buzgólkodás, a' roszszúl magyarázott hűség, vagy megrontatás által megtsalattatván, némelly tartományaink' jó lakossai közül egy részt eltsábitottak, 's közöttök a' támadás' magvát elhíntették légyen. Derék Spanyolok! hát ugyan eltsábitatni engeditek-e' ti magatokat ígéretek által? Aldozatjaivá akartok-e' lenni a' boldogtalan tévejgésn-k? Nem látjátok-e', hogy a' Rebellio' Apostolai, a' haza' valóságos ellenségei légyenek? Mi a' ti feltett czélotok? Az-e', hogy a' régi Országló Házat vizsgálja tegyétek? E' Spanyol országokon kívül vagyon; és mit várhat a' ti erőtelen iparkodásaitoktól? Törvényeiteket akarjátok-e' védelmezni? Ki akarja ezeket eltörteni? Sőt inkább nem a' vétetett-e' munkába, hogy a' nemzet a' maga régi szabadságába, és ősi Országolása módjára vizsgálja helyheztesse? Mit akartok tartományainknak tévelygésre jutott lakosai? A' hadakozásnak minden inségeit magatokra téríteni, mezeiteket elpusztíttatni, 's városaitokat és házaikat felégettetni szemlélni, akarjátok-e'? Azt híszitek-e', hogy egy különben derék lakosokból álló sokaság, vezér, pénz, és munitzió nélkül, a' hadakozáshoz és győzedelmeskedéshez szokott táboroknak ellenek állhat? A' Junta azzal hízeikedik magának, hogy magatokba szállván, az engedelmességre vizsgálja tértek; 's hogy a' felől meggyőzhetsétek magatokat, hogy a' Frantzia Császárnak réátok nézve a' ti boldogíttatásotoknál semmi egyéb czélja néntsen, halljátok-meg mi némű czélozásai légyenek a' ti ujj Uralkodótoknak: —

„A' Cortesek (Nemzeti Gyűlések), ezek a' mi szabadságainknak és privilegiumainknak régi kezessé-

geik, ismét helyreállítatnak, sőt hatalmasabban és jobban elintéztetnek, mint sem a régi időkben fennállottak. Legalább minden 3 ezteendő alatt és mind annyiszor ötszöze kell ezeknek gyülekezni, valamikor a nemzet java kívánnya. A Király ezteendőként való költségének meg kell határozatni, és a Királyi kintsból neki rendeltetett summának nem lehet nagyobbítatni. Ennek a summának nem kell félanyinnk lenni, mint az eddig való költség volt. A Catholica Religiónak kirekesztőleg kell uralkodni Spanyol országban, és más Religiónak ott meg nem kell szenvedtetni. Végezetre az eránt is hatóságos reménsége van a Junfának, hogy a jelen való hadakozásra kívántató személyes adófizetés, az annak felszedettése módjában tétetődő jobbitások által, nem kevésel fog alább szállítatni, kiváltképpen azért, hogy Európának mostani állapotja, amely a tengeri erőnek mindeniparkodás által való neveltetését kívánnya, meg fogja a szárazai seregeknek kevesítettéseket engedni.

„Ide járul még, hogy egyéb tekintetekben is hafznos ujjítások tétetnek, a közönséges hitel helyreállítatik, az adosság kevés ezteendő alatt lefizetetik, az igazságnak kiszolgáltatása változhatatlan régulák alá vettetik, a fizántásvetés buzdittatni fog, a kereskedés és mesterségi szorgalmatofság ujj rugót kapnak, az ország népesebbé tétetik, a szárazai és tengeri erőnek az ő régi fényessége vizsgálva adatik, s a nép boldogságának bátorságos lábura való állítatására szükséges minden elközök ki fognak tejtetni. Itéljétek meg tehát már most, hogy fegyverhez kell-e kapnotok, azért, hogy a magatok és marackaitok szereztséjét semmivé tegyétek; és hogy

valyon azok, a' kik köztetek a' támadás tüzeit éleztik, igaz Spanyolok, 's a' hazá barátjai legyenek-e'! Boldog sors vár benneteket, ha tsendesen viselitek magatokat. Ellenben ha ezen jó tanácsot megvetitek: rettegjetez annak a' Monárchának igazságos haragjától, a' ki éppen olyan kemény, mint nagy lelki. Nem tudjátok-e', hogy már nagy számú fegyveres seregek gyűltek ölfzfe Spanyol országba, és hogy még többek fognak megérkezni. Azok a' tartományok, a' mellyek az ő kötelelésegeknek telyesítésére haladék nélkül vízfza nem térnek, Frantzia seregek által fognak megrakattatni, és olyan keménységgel büntettetni, mint a' hadi törvények kívánják. Az ország' General-Lientenántja (a' Bergi Nagy Hertzeg) már kiadta vala a' támadóknak megbüntetések végett néhány feyveres Ofztályoknak az indulásra való parantsolatot: hanem az Országló-Junta, azon tartományokat, mellyekben a' támadások történtek, meg akarta menteni az elkerülhetetlen veszedelemtől, esedezván érettek, és ígérteztéven neveikben a' felől, hogy hibájukat meg fogják esmérni, és a' jó rendre ismét vízfza térnek. Eö Császári Hertzege kegyesen meghalgatta az ő kéréseket, és a' bűnösöknek megfenyittetések elhalasztotta: de a' mely rettenetességgel fog vízfza térni hozzájuk azon esetben, ha a' hitfzegőknek ingerléseik a' Spanyolok előtt többet fognak érni, mint az ő Előjáróiknak és leg főbb Tanácsaiknak atyai jóváslásaik.

A' Spanyol Vice-Királyokhoz, a' Közönséges Kapitányokhoz, Kormányozókhoz, Fő Perceptorokhoz, Corregensekhez, 's minden egyéb Bírákhoz, így fzíntén a' Napkeleti és Napnyugoti Indiai min-

den Spanyol Kolóniákhoz, következő Proklamációt botsátott az új Király: — “

„Mi, Don Josef, Isten' kegyelmességéből etc, etc. (itt következik az az egész hosszú Titulus, mellyet a' Bourboni Házból való régi Spanyol Királyok adtak magoknak), jelentjük és kihirdetjük, hogy a' múlt Május 5-kén és 10-kén költ Traktátnak következesek szerént, mellyek által IV-dik Károly Király 's az ő Házabéli Királyi Hertzegek, a' mi igen szeretett Felséges testvérünknek I.só Napoleonnak, Frantziák Császárnának és Olasz Királynak a' Spanyol Koronához való minden jussaikat és minden attól függő országait általengedték, ugyan ezen jusok az én Felséges testvéremtől a' folyó Junius hónap' 4-kén költ általengedésnek kötése szerént, réám szállottak. Leg hevesebb kívánságom az, hogy Spanyol országba vévén útamat, ott az Orzáglást általvegyem, azon népek boldogittatásokkal való foglalatosághoz, mellyet a' Gondviselés az én gondoskodásomra bízott, hozzá kezdjek, és mindent, a' mit a' Bayonnébe öszsze hivatott Junta és az Orzágnak egyéb Fő Rendjei meghatároznak, telyesíttesek, a' melly Junta azért gyűjtetett e' hónap 15-kére Bayonnében öszsze, hogy egy erős, igazságos, és állandó Orzáglás' módjáról tanátskozzék, Spanyol országot 's ennek megszűze kiserjedő minden tartományait állandó intézet által határozzameg, annak egészségét és függetlenségét helyheztesse erős fundamentomokra, 's ezen birodalmat a' ditsősségnek és nagyságnak arra a' poltzára emelje, mellyen a' régibb időkben állott, 's a' melyre annak lakossai még most is méltók.

„Ezek az én czélozasaim, és tsak egyedül ezeknek elérhetések végett fogadtam-el a' Koronát. Sietek kihirdettetni köztetek a' ti tulajdon boldogittástokra czelőzó atyai hajlandóságomat, azzal a' bizonyossá való tevészel, hogy én az én birodalmamnak leg távolabb lévő tartományai felől sem kevesebbé fogok gondoskodni, mint a' fő Státusról, és hogy oly modon fogom Országglásomat elintézni, hogy az én figyelmetességem az igazgatásnak minden ágaira kiterjedhessen. Királyi szavamba helyheztevén bizodalmatokat, éljetez tsendeféségben; folytasátok szokott foglalatoságaitokat; viseljétez alattvalói engedelmesféggel magatokat a' titeket kormányzó Elöljárók eránt; és zárjátok-be azoknak hitetlen sugallásaik előtt füleiteket, a' kik a' ti tsendeségezteket meg akarják zavarni, és a' kik előtt éppen oly idegen a' ti boldogulásotok, mint Religiótok, szokásaitok, és nyelvetek. Az igasság' kiszolgáitításának leg szorossabb részrehajás nélkül kell folyni, a' mint én ezt minden Vice-Királyoknak, Elölülőknek, és egyéb Biráknak ajánlom is meghatározott módon. A' ti védelmezteztekteket különösen magamra válolom, 's azon leszek kettözött buzgósággal, hogy a' Spanyol ország' örökös ellenségei által ellenetek tétethető próbákat, visszaverhessem. Az én akaratom az, hogy a' Koloniákat leg szorossabban özfzetsatóljam az anyaországgal, 's hogy ezek is mind azokból a' jókból részestülhesenek, mellyeket a' mostanában béhozatandó változhatatlan Constitutio szerént való Országglás' módja ígér a' Spanyol nemzetnek. Kérem az Érsekeket Püspököket, és a' Papi minden Elöljárókat, akár világi akár Szerzetes rendbélick legyenek, mint

a' Szent Religiónak szolgait, mellyet én a' maga tökéletes és öseitektől által vett tisztaságában fenn akarok tartatni, és réájok bízom, hogy ők azon hatalmat és befolyást, mellyel ők a' magok szent hivataljoknak tulajdonsága fzerént bírnak, arra fordítsák, hogy a' népek között azt a' tiszteletet és engedelmességet, mellyel ezek a' törvényekhez és a' törvényeknek bétöltetésekre rendeltetett Elöljárókhöz viseltetni tartoznak, tartassák-fenn, és ezen népeket az engedetlenségből és zabolátianságból származó veszedelmes következtől őrizzék-meg.

„Ujjónan erőssítem, hogy az én Országlásomnak az igazságnál semmi egyéb sinormértéke, és a' ti boldogságotoknál semmi egyéb célja, nem leszen, etc Igy jött ki Bayonnében Junius 11-kén 1808-ban —“

„Én, a' Király.

A' Madridi Ujság fzerént, a' melly Jun. 8-kán indult, kihirdettette ott a' Közönséges Helytartó (a' Bergi Nagy Hertzeg) hogy elfogadta legyen a' Spanyol testörző seregek azon buzgóságát és ajánlását, melly fzerént a' támadásoknak, mellyek Spanyol ország' boldogságának eltemetésére czéloznak, tetsendesítettésekben ezek is munkások akarnak lenni.

Ugyan ezen Ujságban irattatott, hogy a' nevezett Helytartó Hertzeg Jun. 9-kén a' Papi Rendeknek Generálisait és egyéb Papi Elöljárókat, a' kik Madridban találtattak, magához hivatván, őket megintette, hogy, mint a' békefég' egy Istenének Szolgái, minden erővel rajta legyenek a' rend és közönséges tsendesség' helyreállittatásán.

Azon Akták között, mellyeket a' Párisi Moni-

tör, J o s e f Királynak a' Spanyol thronusra lett ülésének környülállásai felől kiadott, találtatott a' Toledói Cardinális Erseknek is egy levele Napoleon Császárhoz, a' melly is e'képpen következik: —

„A' Spanyol Koronának IV-dik Károly Király az én Felséges Uram által lett letévése, és Cs. K. Felségednek való általadása, mellyet az Austriai Princz, és Don Carlos 's Don Antonio is helybehagyásaik által megerősítettek (ratifikáltak), engemet erre a' kedves munkára kötelez Isten utáa, hogy az én Felséged eránt való szeretetem, hűségem, és nagy tiszteletem által való hódolásomat, a' Cs. K. Felséged lábaihoz letegyem. Méltotafson engem' Felséged, mint leg hűségesebb alattvalóját úgy tekinteni, és nékem az eránt való Felséges tettzését tudtomra adatni, hogy a' magam szívbéli és buzgó alázatóságomat miként tehessem ki próbára. Adjon az Isten hoszszú elztendőket Cs. K. Felségednek, az Ekklésia és a' Státus javára. Kolt Toledóban Május 22-kén, 1808-ban —

„Császár, a' Felséged lábai előtt álló, 's a' Császári Felséged leg hűségesebb alattvalója —

„Bourboni Lajos, Skalai Kardinális,
„Toledói Érsek.

Német Ország.

Breszlau, Jun. 18-kán. Az itt kijövő Ujság erőssítése szerént meghatározatott, hogy azon Frantzia seregek, a' mellyek Pruszfziai Sleziában vannak, szálljanak néhány táborokba, mellyhez képest a' Pruszfzus Uradalmak Hadi Kamarájokhoz parantsolat érkezett, hogy az ezen táborokhoz kívántató költséget szerezzék öfzfe, a' melyre egyéb

fundus nem találtatván, a jofzágokra vetődő rend. kívül való adó által gyujtetik öfzfze a' kivántató summa.

Berlin, Jun. 18-kán. A' kenyérnek itt nagy fzüke kezdett lenni. A' sütök' boltjaik mellett már reggeli 4 órekor nyüzsgenek a' kenyérvásárlók. Hamburg felől is hozzák a' gabonát erre felé, hogy a' nagy fzükségen könnyebbithesenek. Berlinen naponként takaródnak Frantzia fegyveresek által Slézia felé, az itt förmáltatandó táborokba. Ágyut és munitziót is nem keveset hordanak innen, rész fzerént Magdeburg rész fzerént Slézia felé.

Hannoverában sok fzarvas marhát vásárolnak öfzfze, a' mellyek a' Warschauer Hertzegségbe hajtattak, a' hol igen megdrágult a' marhahús.

Magyar Ország.

Miskoltz, Junius 14-kén. Nálunk a' tegnapi, és mai nap példás tanúja egy részről az Isteni bölts Gondviselésnek, más részről pedig az igaz emberi fzanakozó fzivnek, és valóságos kereszténységnek. Történt tegnap dél utáni egy orakor, hogy egy idevaló udvarbéli épületben lévő kövel kirakott, 3 ölnyi méllységü kutban a' víz, a' mostani szárossághoz képest meg fogyatkozván, a' háznak ura meg fzollitt egy nálla szálláson tartozkodó, s a' felső vidékekről kenyér keresés végett ide jött, mint egy 18 esztendős Toth ifjat hogy a' kutba, annak hi-
 -~~je~~ja meg vizsgálására menne le. Az ifju könnyem réá állott, és a' mig mások lajtarját hoztak volna, a' kut oldalaiból ki álló köveken le indult; de tsak hamar egy kő a' lába alatt meg mozdulván a' több kövekkel együtt le rohant az ifju a' kut fenekére,

a' hol ötet az utánna le omlott kövek egészen el temették.

Ekkor bé jelentetvén a' történet Nemes Vármegyénk közöttünk volt Tiszt Urainak, különösen pedig jó szivű második V. Ispányunknak, minden lehetséges rendelkezések meg tétettek a' segedelem eránt, annál inkább, hogy a' Szerentsétlennek kiáltozása az omladék közzül hallott. Azonban találkozott egy Drabinszki Mihály nevezetű nagy lelkű Kőmives legény, a' ki azon veszedelmes kutba leg előbb le betsátkozott, és egy ötet követő városbéli Szerentsi Mihály nevezetű Rabnak segítségével már estve felé ki ásta a' Szerentsétlent az omladék közzül annyira; hogy már önnön magais segithetátt magán; és már tellyes reménységgel voltunk a' Szerentsétlennek szabadulásán, a' midőn a' bellyebb való ásás után egy több mázsákat nyomó, és az ifiú testének alsóbb részét egészen bé fedő gömböjég köre érkezvén fel ki áltottak, hogy annak csak meg mozgattásárais elégtelenek a' fáradság miatt. Ekkor tehát ki jövé a' Kőmives legény a' kutból, egy Gáspár Imre nevezetű, kemény természetű, betsületes köfszörüs ember szállott a' kutba, az ifiúnak nagyobb Szerentsétlenségére; mert ekkor a' föld, és kövek meg indulván, ötet esmét nyakig bé temették, melly már estvéli 9 és 10 ora között történvén, annál inkább kiáltozott a' Szerentsétlen a' segedelemért; egyfzersmind pedig Testamentomrólis gondolkodott, a' dereka körül lévő gyűszűjít egy pajtássának ajánlván, hogy a' benne lévő kevés pénzét az édes apjának adja által. Jollehet már éjtzaka volt, de nem csak hogy két Szolga Biráink, kőmives mesterünk két legénnyeivel, 's más segítőkkel, különösen pe-

dig föld mérők a' szerentsélt el nem hagyták; hanem emittett V. Ispányunk parantsolt: hogy leg erősebb Rabjaink hozattassanak segedelemre; ezek tehát, szüntelen dolgozván, reggel felé már szinte a' lába fejéig ki ásták; hanem ekkor ismét bé süllyedvén a' föld, mint egy két ölnyi mélységre esmét el temettetett. Ekkor bizonyos Mihalovszky nevű 5 esztendői rabágra íteltetett Rab rendkívül való példáját mutatta mind bátorságának, mind teljelő okosságának; mert a' kőmives, és kőszőrüs után ő botsátkozván bé leg előbb, észre vette: hogy ha a' kő az ifiu lábát el mozdittatik, meg lehet hogy újra, és végsőképpen el fog temettetni; ennél fogva deszkákat kérvén bé, az ifiat egészben bé deszkázta. Eppen ekkor rohanván bé esmét a' föld, és kövek, az által mind az ifiat, az öfvezu-zattatástól, mind önnön maga életét, egy félre ugrás által, meg mentette. Ekkor egy Czövek nevű, 10 esztendőkre íteltetett Rab is le botsátkozván, benn ketten, künn pedig a' többi addig dolgoztak, hogy nyolczad fél orakor az ifiat szerentsésen ki szabadították, a' nélkül hogy leg kisebb tagja is meg sértetett volna, ki vévén a' lábát, mely egészben meg volt kékülve; mely annál nagyobb tsuda, hogy ő szinte a' kut közöpin állott. Mikor hozzá lehetett férni adagattatott a' Háznak Ura neki jó erősítő borokat; ki szabadulásakor is meg itatott velle két jó pohárral; ő pedig csak hamar enni kért; nemis volt tsuda, minthogy mind öfve 19 óráig élet, és halál között szenvedett. Az olta egy más végtibe 3 óráig aluszik, és telyes reménség vagyön tökéletes helyreállásához, hozzá járulván az érvágás, és Orvosi gondviseles.